

[Landbrugsministeren]

overveje det nærmere, men lad os undgå nye bureaukratiske knopskydninger.

Må jeg herefter om Det Radikale Venstres beslutningsforslag sige, at det indeholder konstruktive ideer. Jeg er også glad for, at det radikale forslag anerkender, at opgaven ikke er helt enkel, at man ikke uden videre kan lægge sig fast. Det siges i bemærkningerne, »at det alvorligt bør overvejes efter nærmere fastlagte regler og forudsætninger at medvirke til en nedsættelse af renten i hvert fald for en del af de lån, som blev optaget . . .«. Og så nævnes der tre foranstaltninger: »Blandt de muligheder, som umiddelbart påkalder sig den største interesse . . .«. Det er klogt og forsigtigt formuleret. Der gives nemlig ikke noget enkelt svar.

Jeg er imidlertid af den opfattelse, at regeringen og Det Radikale Venstre har meget parallelle syn på tingene. Som bekendt har regeringen for to måneder siden nedsat et udvalg, der skal se på landbrugets struktur og finansiering. Jeg har bedt udvalget om at inddrage De Radikales tanker i arbejdet.

Nogle har rejst spørgsmålet: Hvorfor er der behov for et sådant udvalgsarbejde? Det er der flere grunde til. Lad mig for det første understrege, at der ikke er tale om et udvalg, der skal foretage dybtgående og langvarige analyser. Arbejdet er i høj grad handlingsorienteret, udvalget skal komme med konkrete forslag. På finansieringsområdet forventer jeg konkrete forslag allerede i næste måned.

Løsningen af landbrugets problemer er imidlertid ikke kun et spørgsmål om en finansieringsreform, som kan lette den øjeblikkelige rentebyrde. Vi fik jo, i parentes sagt, en finansieringsreform for et par år siden. Nej, vi må også se på, om rammerne for landbruget giver de fornødne muligheder for at fastholde og udbygge konkurrenceevnen og for at skabe bedrifter, som kan give en familie en økonomisk tryktilværelse under acceptable forhold. Det er vigtigt at holde det fast. Landbrugets finansiering er kun en del af et samlet hele.

Hertil kommer, at vi, inden en lovgivning kan komme på plads, må have svar på en lang række spørgsmål: Hvor stor er opgaven? Er det et spørgsmål om at omlægge den 20-30 mia. kr. store, højt forrentede gæld? Mange tal har været fremme. Skal man hellere koncentrere sig om den rentebyrde, den enkelte bedrift ikke kan klare? Hvilken vægt skal der lægges på be-

drifternes effektivitet? Hvilke muligheder har vi inden for de rammer, som EF's konkurrence-regler lægger? Hvilke konsekvenser for kapitalmarkedet vil en massiv omlægning af dele af landbrugets gæld over en kort periode få? Hvilke konsekvenser vil en massiv optagelse af udlånslån afstedkomme? Hvilke konsekvenser for finanspolitikken og den generelle økonomiske politik vil en lettelse af landbrugets gældsbyrde få? Hvordan undgår vi, at støtte til den enkelte landmand kapitaliseres i ejendommens værdi eller hos kreditorerne?

Disse og flere andre spørgsmål er det nødvendigt nøje at få analyseret. Derfor er regeringen også i tæt kontakt med erhvervet for at vurdere disse og mange andre spørgsmål i den sammenhæng som et led i udarbejdelsen af konkrete forslag.

Uden at ville foregribe udvalgets arbejde kan jeg konstatere, at jeg er enig med Det Radikale Venstre i, at den største øjeblikkelige likviditetslettelse kan nås gennem en omlægning af eksisterende lån til indeksregulerede lån. Almindelige indeksslån og jordbrugslån står allerede i et vist omfang til rådighed for landbruget. Det vil også derfor være naturligt, at indeksregulerede lån indgår i en samlet løsning.

Også elementer, som ikke på samme måde er knyttet til konjunkturudviklingen, bør imidlertid komme på tale. Forslaget om udlånslån, der vel typisk vil have en kortere løbetid end indeksslån, er i denne sammenhæng interessant.

En tilsvarende virkning ville formentlig kunne opnås gennem introduktion af realrenteskattefri landbrugsobligationer. En vurdering af de særlige problemer, der knytter sig til sådanne obligationer og deres skattemæssige behandling, indgår i udvalgets overvejelser.

Gældssaneringsordningen, som det radikale forslag peger på, har tidligere vist sin egnethed. Det kan vise sig nødvendigt at have et tilsvarende middel i fremtiden. Dette behøver ikke nødvendigvis at være en direkte kopi af den kendte ordning, som bygger på en statsgaranti og et rentetilskud.

Sammenfattende er det regeringens holdning, at der er behov for en kombination af foranstaltninger. Regeringen går åbent og konstruktivt ind for en diskussion herom, men lægger overordentlig meget vægt på, at de foranstaltninger, det er nødvendigt at gennemføre, bæres af et bredt flertal.